Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31064

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i (SMTÖ), sporcular?n kar??la?t?klar? stresli durumlar? bili?sel olarak nas?l de?erlendirdiklerini ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikolojik ölçek arac?d?r. Bu ölçek, stresörlerin birer **mücadele** (challenge) olarak m? yoksa birer **tehdit** (threat) olarak m? alg?land???n? belirlemeye odaklan?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Hatice Burçin Türky?lmaz taraf?ndan 2019 y?l?nda yay?mlanmam?? yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??ma, özellikle futbolcular?n zihinsel dayan?kl?l?k düzeyleri ile spor ortam?ndaki mücadele ve tehdit alg?lar? aras?ndaki ili?kileri incelemek üzere kullan?lm??t?r.

Ölçek, spor psikolojisi alan?nda, sporcular?n performanslar?n? ve duygusal tepkilerini etkileyen temel bili?sel de?erlendirme süreçlerini anlamak için kritik bir araç olarak kabul edilmektedir. Mücadele alg?s?, sporcunun durumu yönetilebilir ve geli?ime aç?k görmesini sa?larken; tehdit alg?s? ise durumu ba?a ç?k?lmaz ve zararl? olarak de?erlendirmesine yol açar.

Anahtar Kelimeler

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i, spor psikolojisi, mücadele alg?s?, tehdit alg?s?, bili?sel de?erlendirme, zihinsel dayan?kl?l?k, futbolcular, ölçek uyarlama.

Yazarlar

Hatice Burçin Türky?lmaz

Amaç

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i'nin temel amac?, sporcular?n rekabet ve antrenman ortamlar?nda kar??la?t?klar? potansiyel stres kaynaklar?n? nas?l yorumlad?klar?n? belirlemektir. Bu uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, **futbolcular?n** zihinsel dayan?kl?l?k düzeyleri ile sporda mücadele ve tehdit alg?lar? aras?ndaki korelasyonu ve farkl?l?klar? ortaya koymakt?r.

Ölçek, sporcular?n performans alt?nda maruz kald??? bask?ya verdikleri psikolojik tepkileri ölçerek, spor psikologlar?na ve antrenörlere bireysel müdahale stratejileri geli?tirmede yard?mc? olmay? hedefler. Yüksek mücadele alg?s? olan sporcular?n, zorluklar? motivasyon kayna?? olarak kullanma e?iliminde oldu?u varsay?l?rken; yüksek tehdit alg?s? olanlar?n ise kayg?, kaç?nma ve performans dü?ü?ü ya?ama riski daha yüksektir.

Yap?

Ölçek, spor ba?lam?nda stresin iki temel bili?sel de?erlendirme boyutunu ölçmektedir: **Mücadele** ve **Tehdit**. Bu yap?, Lazarus ve Folkman'?n stres ve ba?a ç?kma teorilerine dayan?r. Sporcu, bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

stresörle kar??la?t???nda, öncelikle bu stresörün kendisi için ne anlama geldi?ini (birincil de?erlendirme) ve sonras?nda bu stresörle ba?a ç?kma kaynaklar?n?n yeterli olup olmad???n? (ikincil de?erlendirme) de?erlendirir.

Mücadele Boyutu: Bireyin stresli durumu, ki?isel büyüme, ustal?k kazanma ve ba?ar? elde etme f?rsat? olarak alg?lamas?d?r. Bu alg? genellikle yüksek öz-yeterlilik duygusuyla ili?kilidir.

Tehdit Boyutu: Bireyin stresli durumu, ki?isel refah?na, hedeflerine veya öz-sayg?s?na yönelik potansiyel zarar veya kay?p riski olarak alg?lamas?d?r. Bu alg? genellikle yüksek kayg? ve dü?ük ba?a ç?kma beklentisi ile ili?kilidir.

Geçerlik

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?na ait spesifik geçerlik (validity) katsay?lar?, kaynak referansta detayl? olarak sunulmam??t?r. Ancak, bir ölçek uyarlamas? sürecinde genellikle yap? geçerli?i (construct validity) ve e? zamanl? geçerlik (concurrent validity) analizleri yap?l?r.

Yap? geçerli?inin incelenmesi için, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen iki ayr? boyutu (Mücadele ve Tehdit) do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? görmek amac?yla **faktör analizi** yöntemlerinin kullan?lmas? beklenir. Ayr?ca, ölçe?in skorlar?n?n, zihinsel dayan?kl?l?k gibi teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er yap?larla (örne?in, kayg? veya öz-yeterlilik ölçekleriyle) beklenen yönde korelasyon göstermesi, geçerli?in önemli bir kan?t?d?r.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenirlik (reliability) de?erleri, kaynak referans?n özet bölümünde aç?kça belirtilmemi?tir. Bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini ifade eder.

Uyarlama çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenirlik yöntemi **iç tutarl?l?k** (internal consistency) analizidir. Bu analiz, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplan?r. Ölçe?in alt boyutlar?n?n (Mücadele ve Tehdit) her birinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) iç tutarl?l??a sahip olmas? beklenir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i de, ölçek skorlar?n?n zaman içinde stabil olup olmad???n? kontrol etmek amac?yla kullan?labilir.

Faktör Analizi

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonu s?ras?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk sporcu örnekleminde do?rulan?p do?rulanmad???n? belirlemek amac?yla **Faktör analizi** uygulanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Adaptasyon çal??malar?nda s?kl?kla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** tercih edilir. DFA, orijinal ölçe?in sahip oldu?u varsay?lan iki faktörlü yap?n?n (Mücadele ve Tehdit) Türk sporcular?ndan elde edilen verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test eder. Bu analiz, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen önemli istatistiksel kan?tlar sa?lar ve ölçek maddelerinin ilgili alt boyutlara do?ru ?ekilde yüklendi?ini gösterir.

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama

Format: Derecelendirme (Orijinal ölçe?in tipik olarak 5 veya 7 noktal? Likert tipi bir ölçek oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Genellikle ?ngilizce veya ilgili psikoloji literatüründe kullan?lan bir dil).

Hedef Grup: Sporcular

Ya? Grubu: Genç ve Yeti?kin Sporcular

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas?, 2019 y?l?nda Ba?kent Üniversitesi'nde sunulan yüksek lisans tezinde özellikle **futbolcular** üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, genellikle ka??t-kalem veya dijital anket yoluyla bireysel ya da grup halinde gerçekle?tirilir. Sporcular, spor ba?lam?nda ya?ad?klar? stresli durumlara ili?kin ifadeleri, kendilerini ne ölçüde tan?mlad???na göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Uyarlama, psikometrik özellikler, sporcu performans?, stres de?erlendirmesi, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, spor psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Hatice Burçin Türky?lmaz, Ba?kent Üniversitesi (2019 tezi dönemi itibar?yla)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçek, yay?mlanmam?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?ld??? için, ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilir. Kullan?m ücreti bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçe adaptasyonunun yap?ld??? ve kullan?ld??? y?l **2019**'dur.

Kaynaklar

Türky?lmaz, H. B. (2019). *Futbolcular?n zihinsel dayan?kl?l?k düzeyleri ile sporda mücadele ve tehdit alg?lar?n?n belirlenmesi* . Ba?kent Üniversitesi, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sporda-mucadele-ve-tehdit-olcegi-toad.pdf

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, yukar?da belirtilen tezden veya PDF dosyas?ndan incelenebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM